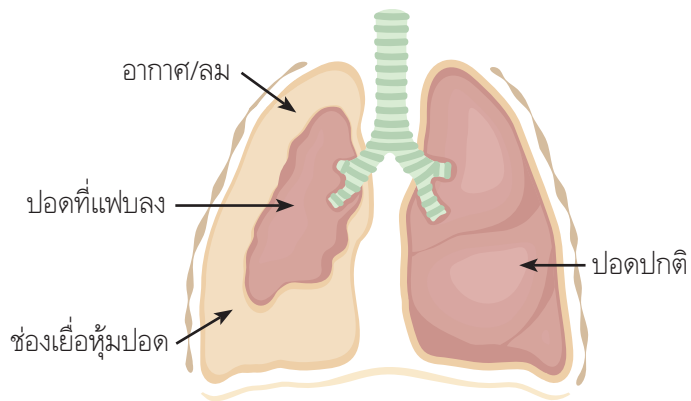

ภาวะลมในช่องเยื่อหุ้มปอด (Pneumothorax)

คือ ภาวะที่มีลมในช่องเยื่อหุ้มปอด ความรุนแรงมีตั้งแต่เล็กน้อยจนถึงรุนแรงมาก ขึ้นกับปริมาณของลม ซึ่งเมื่อปริมาณลมเพิ่มมากขึ้น จะทำให้ปอดแฟบลง ส่งผลให้มีการหายใจลำบาก และอาจเกิดภาวะช็อกจนเสียชีวิตได้

(ดังรูปแสดงภาวะลมในช่องเยื่อหุ้มปอดขณะหายใจเข้า)

สาเหตุของการเกิดภาวะลมในช่องเยื่อหุ้มปอด

เกิดจากการบาดเจ็บที่กระทำต่อปอด ไม่ว่าจะเป็นอุบัติเหตุ หรือการผ่าตัด หรือการทำหัตถการต่อปอด เช่น การส่องกล้องหลอดลมตัดชิ้นเนื้อ หรือการตัดชิ้นเนื้อในปอดผ่านทางผนังช่องอก การใส่เครื่องช่วยหายใจความดันบวก

แต่ภาวะลมในช่องเยื่อหุ้มปอดก็ยังสามารถเกิดได้ แม้ไม่มีการกระทำที่เกิดการบาดเจ็บต่อปอดดังที่กล่าวมาข้างต้น

บางโรคหรือบางสภาวะสามารถก่อให้เกิดลมในช่องเยื่อหุ้มปอดได้เอง เช่น โรคถุงลมโป่งพอง ปอดติดเชื้อ มีซิสต์ในปอด และการสูบบุหรี่

บางกรณี ภาวะดังกล่าวสามารถเกิดขึ้นได้เอง โดยไม่ต้องมีการบาดเจ็บ เป็นโรค หรือภาวะใดๆ ก็ได้

ปัจจัยเสี่ยงต่อภาวะลมในช่องเยื่อหุ้มปอด

- เพศชายมีแนวโน้มเกิดภาวะลมในช่องเยื่อหุ้มปอดมากกว่าเพศหญิง 3-6 เท่า โดยเฉพาะแบบไม่มีสาเหตุ
- เพศหญิงบางรายอาจพบว่าลมในช่องเยื่อหุ้มปอดสัมพันธ์กับการมีประจำเดือน (พบไม่บ่อยและมักเกิดด้านขวา)
- กรรมพันธุ์ สามารถถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นได้
- การสูบบุหรี่ติดต่อกันเป็นเวลานาน และปริมาณบุหรี่ที่สูบต่อวัน
- โรคปอด เช่น ปอดอุดกั้นเรื้อรัง, Cystic fibrosis, มะเร็งปอด, การติดเชื้อ เช่น วัณโรคปอด, ซีสต์ในปอด, พังพืดในปอด
- การใช้เครื่องช่วยหายใจ
- เคยเกิดภาวะดังกล่าวมาก่อน มีความเสี่ยงกลับเป็นซ้ำชนิดไม่มีสาเหตุ โอกาสเกิดซ้ำ 10-30% ใน 1-5 ปี ส่วนชนิดที่มีสาเหตุจากพยาธิสภาพของปอด โอกาสเกิดซ้ำสูงกว่า เช่น โรคถุงลมโป่งพอง โอกาสเกิดภาวะดังกล่าวซ้ำ 50% ใน 3 ปี

อาการของภาวะลมในช่องเยื่อหุ้มปอด

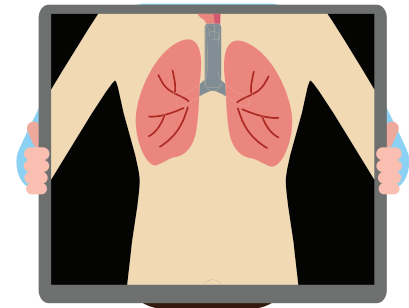
อาการและอาการแสดงแตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน เช่น ปริมาณ อัตราเร็วในการสะสมของลมที่รั่วในช่องเยื่อหุ้มปอด และความผิดปกติของปอดเดิมของผู้ป่วย

อาการที่อาจพบ ได้แก่ เจ็บหน้าอกข้างเดียวกับที่มีลมรั่วเล็กน้อย หายใจไม่สะดวก แน่นหน้าอก อาการแสดงที่สามารถตรวจพบได้ เช่น การขยายตัวของทรวงอกลดลงในข้างที่มีลมรั่ว การได้ยินเสียงหายใจเบาลง

กลุ่มอาชีพที่ควรพิจารณา

คือ นักบิน พลร่ม นักประดาน้ำ นักดำน้ำ
ผู้อยู่พื้นที่ทุรกันดาร

หากผู้ป่วยมีอาการหายใจลำบาก หายใจ
ได้น้อย จะมีโอกาสเสียชีวิตได้รวดเร็ว
ควรรีบนำส่งโรงพยาบาลอย่างเร่งด่วน

การตรวจวินิจฉัยภาวะลมในช่องเยื่อหุ้มปอด

แพทย์จะวินิจฉัยจากการซักประวัติและการตรวจร่างกาย และการตรวจพิเศษอื่นๆ เช่น

1. การตรวจภาพถ่ายรังสีทรวงอก (เอกซเรย์ปอด) ในท่านั่ง/ยืนตรง

2. การตรวจด้วยอัลตราซาวนด์ (Ultrasonography) ในปัจจุบันพบว่ามีผู้นำอัลตราซาวนด์มาเพื่อช่วยในการวินิจฉัยผู้ป่วยภาวะลมในช่องเยื่อหุ้มปอดมากขึ้น โดยเฉพาะในห้องฉุกเฉิน ในกรณีที่ผู้ป่วยไม่สามารถยืนหรือนั่งได้ และในผู้ป่วยอุบัติเหตุ

3. การตรวจด้วยเครื่องเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ (CT scan) ถือว่าเป็นการตรวจวินิจฉัยที่เป็นมาตรฐาน สามารถให้การวินิจฉัยและคำนวณปริมาณลมในช่องเยื่อหุ้มปอดได้โดยมีความแม่นยำสูงที่สุด และสามารถตรวจพบพยาธิสภาพในปอดอื่นๆ ได้

การรักษาภาวะ ลมในช่องเยื่อหุ้มปอด

- การรักษาขึ้นอยู่กับ สาเหตุ (มี/ไม่มี) อาการ (มาก/น้อย)
ขนาดของลมที่รั่ว (มาก/น้อย) แบ่งการรักษาเป็น
1. ติดตามอาการ : กรณีเป็นน้อย ลมดีขึ้นเอง
 2. ให้ออกซิเจนขนาดเข้มข้น : เพื่อเร่งอัตราการดูดกลืนของลม
 3. ใช้เข็มดูดลมออก : เหมาะกับชนิดไม่มีสาเหตุ
 4. ใส่สายเพื่อระบายลมคาไว้ (ICD) : ในกรณีที่วิธีข้างต้นใช้ไม่ได้ผล หรือเป็นมาก
 5. การผ่าตัด : ในกรณีที่รักษาเบื้องต้นแล้วลมยังรั่วอยู่ปอดไม่ขยายตัว

ข้อควรระวังในผู้ป่วยที่เคยรักษา ภาวะลมในช่องเยื่อหุ้มปอด

ควรปฏิบัติตามคำแนะนำดังนี้

1. หลีกเลี่ยงการเดินทางทางอากาศยานเป็นเวลา 1 ปี
2. หลีกเลี่ยงกิจกรรมดำน้ำอย่างเด็ดขาด เป็นเวลา 1 ปี
3. ห้ามยกของหนัก ประมาณ 6 สัปดาห์ เพราะความดันเปลี่ยนแปลง ส่งผลต่อปอด
4. งดการสูบบุหรี่ ผู้ป่วยที่มีภาวะลมในช่องเยื่อหุ้มปอดเกิดขึ้นเองโดยไม่ทราบสาเหตุ เมื่อรักษาหายแล้ว ประมาณ 50% อาจมีอาการกำเริบซ้ำได้อีก และถ้ามีประวัติสูบบุหรี่ ควรงดสูบบุหรี่ เพื่อป้องกันมิให้มีการกำเริบซ้ำ

แผนที่สถาบันโรคทรวงอก

รถประจำทางที่ผ่านสถาบันโรคทรวงอก

สาย 32, 33, 69, 90, 104 สาย ปอ.505, 388
สายสนามบินน้ำ - ทำนันทน์, หมอชิต - บ้านแพน
นนทบุรี - ปทุมธานี - บ้านแพน, เมืองทองธานี - ทำนันทน์
รังสิต - นนทบุรี

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม
โทร. 0-2547-0999

กรมการแพทย์
สถาบันโรคทรวงอก

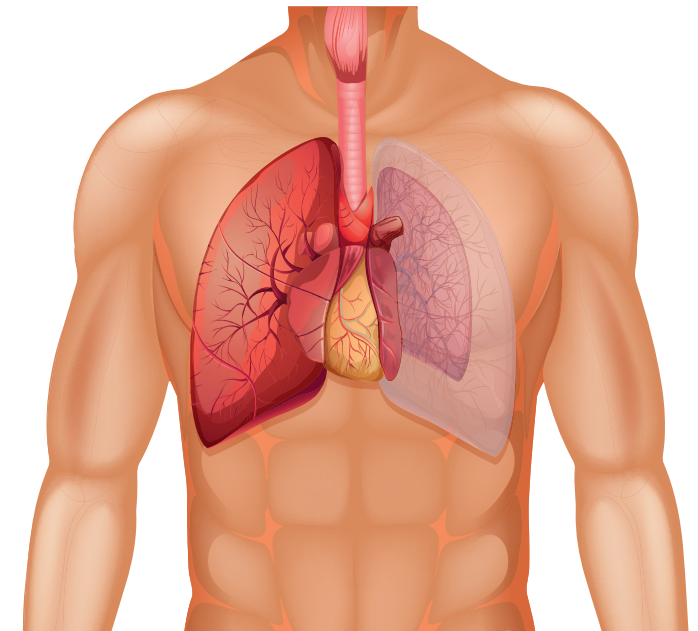
ด้วยความปรารถนาดีจาก

สถาบันโรคทรวงอก เลขที่ 74 ถนนติวานนท์ ตำบลบางกระสอ
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์ 0-2547-0999 โทรสาร 0-2547-0935
<http://www.ccit.go.th>

กรมการแพทย์
สถาบันโรคทรวงอก

ภาวะลมในช่องเยื่อหุ้มปอด (Pneumothorax)

เรียบเรียงโดย

นายแพทย์ไพรัชพัฒน์ เกตุค้ำพล
นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ
แพทย์หญิงสตรีรัตน์ จันครุฑ
นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ
และงานสุขศึกษา
ผลิตและเผยแพร่โดย
งานประชาสัมพันธ์